

fyldt, man har kun havt omtrent det halve Antal fra hele Amtet. Altsaa er Antallet af saadanne Folk ikke saa stort, som man synes at antage. Der er fra flere andre Medlemmer udtalt en Fordømmelsesdom over disse Kommunens Fattiganstalter. Disse Udtalelser vil jeg tillade mig paa det Bestemteste at modsig. Jeg antager, at de ere fremkomne som Følge af, at ærede Medlemmer ikke have havt rigtig Kjendskab til de oprettede Fattiganstalter. Naanlig har det, som jeg har antydet, meget at betyde, at saadanne Bagabonder ikke komme ind og bo paa Anstalten. Der bliver altsaa paa denne tilbage alle andre Fattige, baade unge og gamle arbejdsføre og ikke arbejdsføre, men de behandles ikke der, som det er forudsat af ærede Medlemmer, der saa stærkt angreb disse Anstalter og endog saa antydede, at de vare fordærlige. Der findes meget vel indrettede Arbejdshuse med forskjellige Lokalteter, og de Enkelte, der bo der, have deres egne Bærelser med Barne, og hvad dertil høyer. De Gamle, der ikke kunne gaa ned til den fælles Spisefal, spise paa deres Bærelse og forpleies der saa forvarligt, som det lader sig gjøre. Der er givet forskjellige Antydninger om, at det vilde være usvarligt at anbringe Børn paa saadanne Anstalter, men naar disse ere, som de bør være, vil jeg gjøre det Modsatte gjældende og sige, at det er rigtigere at sætte dem i saadanne Anstalter end hos Pleieførelde. Pleieførelde modtage fattige Børn, ikke af Kjærlighed til disse, men for Fortjenestens Skyld, og de kommunale Bestyrelser søge i Reglen at faae Børnene udsatte paa de billigste Vilkaar. Jeg vil indrømme, at der selvfølgelig tages Hensyn til Opholdsstedet, men Hensynet til Billigheden gjør sig dog gjældende paa en og anden Maade. Indlægges derimod Børn — jeg gaar stadig ud fra den Forudsætning, at Fattiganstalterne ere, som de bør være, og at der høyer en Skolelærer eller Skolelærerinde dertil — saa blive de oplærte der og have stadig Skolegang, og naar de forlade Skolen, henvises de til en nyttig Haandgjerning, saa at de blive oplærte i, hvad det er muligt at oplære et Barn i. De vænnes til Nænlighed og Orden, men er det Tilfældet hos Pleieførelde? Vi ville alle have erfaret, og set, at selv de, der maa anses som de bedre Pleieførelde, ingenlunde føre et saadant Tilsyn med Børnene, som der føres paa disse Anstalter. Et æret Medlem har anført, at det var nedværdigende for Børn saaledes at blive indsatte i Fattiggårde. Jeg siger Nei. Naar de faae deres Opdragelse og Skoleundervisning, som de bør have den, viser det sig snarere, at de fattige Børn selv faae Jølelse og Erkjendelse af, at de ikke staa under de Børn, der udgaa fra Fattigskolerne eller opholde sig hos fattige Folk i Kommunen, men at de tværtimod snarere faae Indtryk af, at de staa over dem og have lært mere; de gaa med deres Rurv paa Armen, som de selv have forærdiget, og sige saa til de andre Børn: Hvad kan Du? Det kan Du ikke. Jeg

trov, at det vilde være uheldigt, om man vilde følge den Vej at gaa bort fra Fattiganstalterne, og om man, hvad der dog vel i Øvrigt ikke er Nogens Mening, helt skulde forlade dem, men jeg ønsker endog saa, at man skulde stille dem i første Klasse og sætte det som Regel, at de fattige Børn skulde underholdes paa Arbejdsanstalterne. Jeg er overbevist om, at de der blive bedre opdragne, og jeg tvivler ikke om, at alle de, der vilde gjøre, hvad der er muligt og heldigt for en god Fattigforsørgelse, ogsaa bør holde paa, at Understøttelse finder Sted i samlede Fattiganstalter. Det er ogsaa blevet udtalt, at det vilde blive en dyrere Underholdningsmaade for Kommunerne, men hvad det angaar, tvivler jeg ikke paa, at man nok kan overlade til Kommunens Bestyrelser selv at bedømme, hvorvidt det er rigtigt at forsørge de Fattige paa den ene eller den anden Maade. Med Hensyn til det andet meget omstridte Spørgsmaal om Forsørgelsesrettens Erhvervelse, er jeg ikke enig med dem, der fornemlig eller helst holde paa Fødestedet som Forsørgelsessted, og min Betragtning er ogsaa den, at det ikke vilde være tilstrækkeligt til at udjevne Fattighyrden for de stærkt bebyrdede Kommuner, der have mange Fattiglemmer; thi i dem fødes der mange Børn af fattige Forældre, som gaa ud i Verden; mange af dem vedblive desværre at være fattige, og vende da tilbage til deres Fødestkommuner. Jeg er mere tilbøjelig til at holde paa det Bestaaende, og kunde der derved ske de Forandringer, som bleve antydede igaar af den ærede første Landsstingsmand for 1ste Kred (Madvig), at de 5 Mars Ophold ikke absolut skulde være uafbrudt, vilde jeg betragte det som et Gode. — Da Tiden er saa langt fremrykket, skal jeg slutte hermed.

Mogensen: Naar jeg har tilladt mig at begjære Ordet, saa er det først og fremmest for at takke den ærede Minister, fordi han har forelagt dette Forslag. Vi se jo deraf, at Regjeringen er overbevist om, at en Forsørgelse af de Fattige ikke vil kunne tilveiebringes ad Frivillighedens Vej, og det er der da ogsaa Bevis nok for. Dersom det virkelig var en Kommunes Mening at befri de Fattige for at skulle tage tvungen Understøttelse, om jeg saa maa kalde det, saa kunde der, hvad der dog maa ske ogsaa snart vil ske, blive oprettet Sygekasser, Forsørgeskasser og andet Saadant, som man jo ogsaa flere Steder er begyndt paa. Det er ikke min Mening at gennemgaa Forslaget i alle dets Paragrafer. Det er jo vel muligt, at der kunde mistes enkelte Ændringer deri, men disse ere jo allerede udførlig omtalte af foregaaende ærede Talere, og jeg mener, at naar der bliver nedsat et Udvalg, hvad der jo vistnok vil ske, vil Lovforslaget jo blive underkastet en nyere Overveelse, og saa ville jo de Ændringsforslag komme frem, der kunne findes rigtige. I alt Fald kan man jo ved 2den Behandling fremkomme med de